VISIT…

ЕКСПЕРТНА СЛУЖБА
МВС УКРАЇНИ

26-мм сигнальні пістолети

ДОВІДНИК ДЛЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ

Київ 2006

ЕКСПЕРТНА СЛУЖБА МВС УКРАЇНИ

26-мм сигнальні пістолети

ДОВІДНИК ДЛЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ

Київ 2006

Схвалено координаційно-методичною радою ДНДЕКЦ МВС України протокол від 27.04.2006 № 15

Гамов Д.Ю., Єсін І.А., Кріулін К.В. 26-мм сигнальні пістолети: Довідник для судових експертів / ДНДЕКЦ МВС України. – К., 2006. – 31 с.: іл.

Автори:

Гамов Д.Ю. *– заст. нач. наук.-дослід. експертно-криміналіст. центру при УМВС України в Луганській області.*

Єсін І.А. *– нач. відділення трасологічних експертиз та балістичних обліків відділу криміналістичних експертиз наук.-дослід. експертно-криміналіст. центру при УМВС України в Луганській області.*

Кріулін К.В. *– експерт відділення трасологічних експертиз та балістичних обліків відділу криміналістичних експертиз наук.-дослід. експертно-криміналіст. центру при УМВС України в Луганській області.*

У довіднику наведені загальні дані про 26-мм сигнальні пістолети XX сторіччя, що найчастіше зустрічаються у практиці судово-балістичної експертизи: російського дореволюційного та радянського виробництва, а також німецького виробництва періоду І-ої і ІІ-ої світових війн.

© ДНДЕКЦ МВС України, 2006
© НДЕКЦ при УМВС в Луганській області, 2006

ЗМІСТ

Вступ 4

Частина 1. Російські сигнальні пістолети початку XX сторіччя (до 1917 р.)

Сигнальний пістолет зразка 1910 р. 6

Сигнальні пістолети, створені на базі револьвера «Сміт-Вессон» зразка 1874 р. 7

Частина 2. Сигнальні пістолети виробництва СРСР

Сигнальний пістолет зразка 1926 р. 10

Сигнальний пістолет зразка 1930 р. 11

Двоствольна модифікація сигнального пістолета зразка 1930 р. 12

Освітлювально-сигнальний пістолет Шпагіна ОСШ-42 13

Сигнальний пістолет Шпагіна СПШ-44 14

Сигнальний пістолет СП-81 16

Частина 3. Сигнальні пістолети німецького виробництва (до 1945 р.)

Сигнальний пістолет періоду І-ої світової війни 17

Сигнальний пістолет мод. n/A 18

Сигнальний пістолет Leu.P. системи Ф. Вальтера зразка 1928 р. 19

Сигнальний пістолет Leu.P. системи Ф. Вальтера зразка 1934 р. 20

Гранатометні комплекси, створені на базі сигнальних пістолетів Leu.P. зразків 1928 та 1934 рр. 21

Двоствольний сигнальний пістолет мод. L 25

Сигнальний пістолет мод. NVA 26

Двоствольний сигнальний пістолет мод. SLD 27

Сигнальний пістолет мод. SLE 28

Сигнальний пістолет мод. LP-42 29

Список використаної та рекомендованої літератури 31

Вступ

26-мм сигнальні пістолети є досить розповсюдженими об'єктами судово-балістичної експертизи. Перші зразки сигнальних пістолетів з'явилися в світі у другій половині XIX сторіччя в результаті удосконалювання сигнальних та освітлювальних засобів, що використовувалися у військово-морському флоті. У 1878 р. американцем Едвардом Вері було запатентовано зразок сигнального пристрою, конструкція якого дозволяє класифікувати його як пістолет. Двоколірна система сигналів Вері, що включала в себе цей пістолет, мала широке розповсюдження в багатьох флотах світу.

Майже повсюдно прийшли до висновку, що найбільш вдалою для створення сигнальних та освітлювальних патронів є гільза патрона до гладкоствольних мисливських рушниць 4 калібру. Але канал ствола сигнальних пістолетів відповідає зовнішньому діаметру гільзи патрона, а не її внутрішньому діаметру, як у гладкоствольних рушниць. Діаметр каналу ствола та патронника у сигнальних пістолетів фактично однаковий. Різні зразки мають калібр ствола і 26,5, і 27 мм. Тому існуюче найменування цей групи «26-мм сигнальні пістолети» є умовним.

У сигнальних пістолетах до теперішнього часу використовується запозичена у гладкоствольних рушниць конструктивна схема зі стволом, що відкидається донизу.

Об'єктами судово-балістичної експертизи можуть бути як стандартні зразки сигнальних пістолетів, так і ті, що зазнали переробки саморобним способом тією чи іншою мірою. Зустрічаються три основні варіанти переробки сигнальних пістолетів для стрільби патронами до вогнепальної зброї:

– установка вкладного саморобного ствола без внесення будь-яких змін до конструкції самого сигнального пістолета;

– установка вкладного саморобного ствола з відповідною переробкою екстрактора для забезпечення його працездатності;

– заміна ствола саморобним способом.

У більшості випадків сигнальні пістолети зазнають переробки для стрільби патронами до гладкоствольних мисливських рушниць 16 й 12 калібрів. Іноді – для стрільби патронами до нарізної вогнепальної зброї.

Найчастіше на дослідження надходять сигнальні пістолети виробництва колишнього СРСР. Подекуди зустрічаються сигнальні пістолети німецького виробництва, що є результатом двох найкровопролитніших воєн XX сторіччя. Сигнальні пістолети виробництва інших країн зустрічаються дуже рідко.

При судово-балістичному дослідженні сигнальних пістолетів головною проблемою є відсутність будь-яких відомостей про них у криміналістичній літературі. У результаті цього, експерти у більшості випадків не мають можливості встановити модель або зразок досліджуваного сигнального пістолета. У цьому довіднику уперше у вітчизняній криміналістиці систематизовані відомості про російські (до 1917 р.), радянські та німецькі (до 1945 р.) 26-мм сигнальні пістолети.

Частина 1. Російські сигнальні пістолети початку XX сторіччя (до 1917 р.)

Сигнальний пістолет зразка 1910 р.

Перший сигнальний пістолет російського виробництва, який було прийнято на озброєння Російської Армії.[1] Пістолет розроблений технологом Імператорського тульського збройового заводу полковником Зибіним з використанням раніше освоєної на ІТЗЗ технології виробництва одноствольних мисливських рушниць центрального бою.

Калібр .....27 мм;
Загальна довжина .....248 мм;
Маса пістолета .....1183 г.

Маркувальні позначення нанесені на казенній частині ствола: зображення російського герба, марка заводу «ИТОЗ», заводський номер пістолета.

Сигнальний пістолет зразка 1910 р. вироблявся у невеликій кількості.

---

[1] У 1908 р. на озброєння Російського Флоту було прийнято сигнальний пістолет, розроблений капітаном 2 рангу Жуковим. Пістолет виготовлявся у невеликій кількості. Автори даного довідника не мають відомостей про його конструкцію.

Сигнальні пістолети, створені на базі револьвера «Сміт-Вессон» зразка 1874 р.

Сигнальний пістолет виробництва фабрики К. Коппельмана у м. Талін

З початком І-ої світової війни різко зросли потреби армії та флоту в сигнальних пістолетах. Казенні зброярні заводи, зайняті нарощуванням виробництва бойової зброї, були не в змозі забезпечити діючу армію сигнальними пістолетами в необхідній кількості. Тому замовлення на їх виробництво отримували невеликі приватні фабрики.

Російська Армія на той час мала у своєму розпорядженні значні запаси знятих з озброєння револьверів Сміт-Вессон зразка 1874 р. Конструкція цього револьвера дозволила швидко і без істотних витрат створити прийнятний зразок сигнального пістолета. Задня частина рамки револьвера з УСМ залишилася майже без змін, замість передньої частини рамки зі стволом і барабаном встановлювався новий ствол, сталевий або бронзовий. Вочевидь, таку конструкцію було рекомендовано для виготовлення в централізованому порядку.

Такі пістолети виготовлялися на фабриці корабельних ліхтарів К. Коппельмана у м. Талін. Ствол сталевий, його гребінь являє собою фрагмент верхньої частини рамки револьвера Сміт-Вессон.

Калібр .....26,6 мм;
Загальна довжина .....210 мм;
Маса пістолета .....1000 г.

Подібні сигнальні пістолети виготовлялися на фабриці вогнепальної та холодної зброї А.І. Кузнєцова у м. Тула. Ствол із гребенем та нижнім припливом виготовлений із бронзи.

Поряд з перероблеными зразками сигнальних пістолетів до діючої армії надходили сигнальні пістолети, яких було сконструйовано безпосередньо підприємствами-виробниками. При цьому, конструкція цих сигнальних пістолетів була у принципі аналогічна за конструкцією зазначеним вище переробленим зразкам, тобто значною мірою наслідувала конструкції застарілого револьвера «Сміт-Вессон». Досконалість конструкції та якість виготовлення безпосередньо залежали від технологічного рівня підприємства-виробника.

Якісний сигнальний пістолет власної розробки виготовлявся на Іжевському збройовому заводі. Виходячи з опублікованих відомостей, цей пістолет випускався у двох модифікаціях – з довгим або коротким стволом. Всі деталі пістолета виготовлені зі сталі, крім дерев'яних щічок рукоятки.

Дрібні фірми-підрядники, що не володіли технологіями збройового виробництва, виготовляли менш якісні зразки сигнальних пістолетів. Тут представлений один з таких сигнальних пістолетів. Ствол його виготовлений з бронзи, рамку зібрано зі сталевих і бронзових частин. Екстрактор неавтоматичний, передній кінець його стержня розташований під стволом. Відомості про виробника цього пістолета відсутні.

Всі зазначені сигнальні пістолети вироблялися у відносно невеликих кількостях. Так, на фабриці вогнепальної та холодної зброї А.І. Кузнєцова у м. Тула у продовж 1916 року було виготовлено лише 108 сигнальних пістолетів.

Частина 2. Сигнальні пістолети виробництва СРСР

Сигнальний пістолет зразка 1926 р.

У 1926 р. на Іжевському збройовому заводі під керівництвом В.Г. Федорова було розроблено нову модель сигнального пістолета. Принципових конструктивних відмінностей від попередніх зразків цей пістолет не мав. Найістотнішою зміною була інша конструкція защіпка ствола, важіль керування якої був розташований перед спусковим гачком.

Калібр .....26,5 мм;
Довжина ствола.....150 мм;
Загальна довжина .....257 мм;
Маса пістолета .....890 г.

Усі деталі пістолета, крім щічок рукоятки, виготовлені зі сталі. Щічки рукоятки дерев'яні, з ромбічною насічкою. У представленого на знімку зразка щічки рукоятки втрачені. На передній частині рамки ліворуч наносився товарний знак Іжевського збройового заводу – зображення стріли у трикутнику.

Сигнальний пістолет зразка 1930 р.

Ранній варіант маркування пістолета

Пізніший варіант маркування пістолета

У 1930 р. фахівцями Іжевського збройового заводу було проведено модернізацію сигнального пістолета зразка 1926 р. Було змінено форму рукоятки. Бокову кришку рамки було зменшено. Бойова двопера пружина замінена спірально-гвинтовою.

Калібр .....26,5 мм;
Довжина ствола.....150 мм;
Загальна довжина.....257 мм;
Маса пістолета. .....960 г.

Крім представленої на знімку модифікації пістолета зі стволом довжиною 150 мм, випускалася модифікація зі стволом довжиною 300 мм.

Двоствольна модифікація сигнального пістолета зразка 1930 р.

Довжина блоку стволів 150 мм. Казенні частини стволів циліндричної, а не гранованої форми. Антабка для кріплення ревшнура відсутня – утримання пістолета в кобурі не передбачалося, тому що цей сигнальний пістолет був призначений для використання на флоті та в авіації.

Освітлювально-сигнальний пістолет Шпагіна ОСШ-42

Цей пістолет було сконструйовано Г.С. Шпагіним та прийнято на озброєння в 1942 р. Головним завданням при створенні цього пістолета було спрощення та здешевлення технології виробництва сигнальних пістолетів. Фрезерні роботи було максимально замінено штампуванням та зварюванням. Щічки рукоятки дерев'яні. Кнопка защіпки ствола розташована на рамці ліворуч над спусковим гачком.

Калібр .....26,5 мм;
Довжина ствола.....140 мм;
Загальна довжина .....215 мм;
Маса пістолета .....1090 г.

Виробництво пістолета здійснювалося трьома збройовими заводами – у Тулі, Іжевську та у Вятських Полянах.

Сигнальний пістолет Шпагіна СПШ-44

У 1944 р. Г.С. Шпагіним було проведено істотну модернізацію ОСШ-42, після чого новий зразок було прийнято на озброєння під найменуванням «Сигнальний пістолет Шпагіна СПШ-44». Конструкція защіпки ствола змінилася – тепер важіль керування защіпкою, проходячи крізь пустотілий спусковий гачок, виступав із нього знизу. Бойок монтувався в рамці, а не на курку, як у ОСШ-42. Від запобіжної скоби спускового гачка відмовилися, тому що вона заважала стрільбі в зимових рукавицях. Спочатку СПШ-44 мав дерев'яні щічки рукоятки, після закінчення війни було освоєне виробництво пластмасових щічок.

Калібр .....26,5 мм;
Довжина ствола.....150 мм;
Загальна довжина .....220 мм;
Маса з дерев'яними щічками рукоятки.....870 г.;
Маса з пластмасовими щічками рукоятки.880 г.

Маркувальні позначення наносилися на рамку пістолета зліва. Найбільша кількість маркірувальних позначень наносилося на пістолети пізніх років випуску. Крім зображення товарного знаку виробника, року випуску, серії та номера на рамці, у таких пістолетів на інших деталях (на лівих боках ствола, спускового гачка та курка) тавруванням або в електрографічний спосіб дублювалися серія і номер пістолета.

У період існування воєнно-політичного блоку країн Варшавського договору технічну документацію на виробництво СПШ-44 булу передано решті країн-учасниць цього блоку. Сигнальні пістолети конструкції Шпагіна іноземного виробництва також зустрічаються в практиці судово-балістичної експертизи. Їх можна відрізнити за маркувальними позначеннями. Тут наведені маркірувальні позначення сигнальних пістолетів конструкції Шпагіна польського та чехословацького виробництва.

Маркувальні позначення сигнального пістолета польського виробництва на казенній частині ствола зверху та на рамці ліворуч. Сам пістолет відрізняється лише наявністю вертикальних заглиблень на щічках рукоятки замість ромбічної насічки.

Маркувальні позначення сигнального пістолета чехословацького виробництва – на казенній частині ствола та на рамці ліворуч. Пістолет має дерев'яні щічки рукоятки і відрізняється лише наявністю кільцевого стовщення на дуловому зрізі ствола.

Сигнальний пістолет мод. 44/67 – чехословацький модернізований варіант сигнального пістолета СПШ-44.

Сигнальний пістолет СП-81

Прийнятий на озброєння у 1981 р. сигнальний пістолет СП-81 являє собою зменшений та полегшений зразок, якого створено на базі сигнального пістолета СПШ-44.

Калібр .....26,56 мм;
Довжина ствола.....110 мм;
Загальна довжина.....175 мм;
Маса пістолета.....600 г.

На рамці пістолета праворуч наноситься найменування його моделі, ліворуч – рік випуску, серія і номер. У пістолетів СП-81 перших років випуску перші три цифри року випуску та знак «№» наносилися тавруванням, решта знаків – гравіюванням вручну. Пізніше усі маркірувальні позначення наносилися тавруванням. Номер пістолета дублюється ліворуч на казенній частині ствола зверху та на спусковому гачку зліва.

Частина 3. Сигнальні пістолети німецького виробництва (до 1945 р.)

Сигнальний пістолет періоду І-ої світової війни

Автори довідника не мають відомостей про точне найменування даного зразка. У популярній та спеціальній літературі він зазначений або як «сигнальний пістолет зразка 1914-1918 рр.» [3], або як «сигнальний пістолет М.1914/1918» [2]. Вочевидь, у цих публікаціях, через відсутність відомостей про офіційне найменування цього зразка, фактично було запропоновано розглядати його як сигнальний пістолет періоду І-ої світової війни 1914-1918 рр.

Даний зразок виготовлявся в двох модифікаціях – зі сталевою та з бронзовою рамкою. Кнопка керування защіпкою ствола розташована на рамці ліворуч. Щічки рукоятки дерев'яні. Як і у випадку з російськими сигнальними пістолетами того часу, у конструкції рамки й УСМ простежується вплив застарілих револьверів кінця XIX сторіччя, у цьому випадку – «райхсревольвер мод. 1879/83».

Калібр ..... 26,65 мм;
Довжина ствола..... 242-244 мм;
Загальна довжина..... 350-360 мм;
Маса пістолета зі сталевою рамкою ..... 1075 г.;
Маса пістолета з бронзовою рамкою..... 1125 г.

Сигнальний пістолет мод. п/А

Пістолет має більш надійну систему запирання ствола: важіль затвора системи Дау, розташований перед спусковою скобою, керує рамкою, що взаємодіє з підствольними гаками. Усі деталі пістолета, крім дерев'яних щічок рукоятки, виготовлялися зі сталі. Відомі дві модифікації сигнального пістолета мод. п/А – з довгим та коротким стволом. Маркувальні позначення наносилися на рамці ліворуч.

Калібр .....26,65 мм;
Довжина ствола.....230 або 155 мм;
Довжина пістолета з довгим стволом. .....400 мм;
Довжина пістолета з коротким стволом ....333 мм;
Маса пістолета з довгим стволом.. .....1514 г.;
Маса пістолета з коротким стволом.....1388 г.

Сигнальний пістолет Leu.P. системи Ф. Вальтера зразка 1928 р.

У 1928 р. на озброєння Рейхсверу приймається новий сигнальний пістолет Leuchtpistole (Leu.P.) системи Ф. Вальтера. Усі деталі пістолета, крім щічок рукоятки, виготовлялися зі сталі. Запирання ствола здійснюється клином, що входить у виріз на задньому зрізі нижнього припливу ствола. Керування замикаючим клином здійснюється важелем системи Дау.

У задній частині рамки над рукояткою є наскрізний отвір для приєднання спеціального приставного приклада або для стаціонарного закріплення пістолета на об'єктах навколишньої обстановки за допомогою спеціального кронштейна. Поряд зі звичайними сигнальними патронами до боєкомплекту пістолета входили два більш потужних патрони (M-Patrone, R-Patrone) зі збільшеною висотою підйому звездок. Стрільба М- та R-патронами без приклада або кронштейна заборонялася.

Щічки рукоятки спочатку були дерев'яні, пізніше – литі бакелітові.

Маркувальні позначення (товарний знак, рік випуску, номер та серія) наносилися на лівому боці рамки пістолета.

Калібр. .....26,65 мм;
Довжина ствола .....155 мм;
Загальна довжина.....245 мм;
Маса пістолета .....1325 г.

Для розбирання пістолета необхідно, натиснувши уперед на задній кінець спускової скоби, вивести його з рамки і зняти скобу.

Сигнальний пістолет Leu.P.
системи Ф. Вальтера зразка 1934 р.

Сигнальний пістолет зразка 1934 р. відрізняється від попереднього зразка лише тим, що його ствол та рамка виготовлені з алюмінієвого сплаву. Щічки рукоятки бакелітові. З 1940 р. на щитку рамки ліворуч стали встановлювати покажчик наявності патрона (або гільзи) в патроннику.

Калібр .....26,65 мм;
Довжина ствола.....155 мм;
Загальна довжина.....245 мм;
Маса пістолета.....720 г.

Під час війни, крім фірми «Carl Walther Waffenfabric GmbH», до виробництва сигнальних пістолетів Leu.P. були залучені ще три фірми.

Маркувальні позначення на пістолеті Leu.P. довоєнного випуску

Маркувальні позначення на пістолеті Leu.P., виробленому у період війни: відомості про виробника були замінені літерним або цифровим кодом.

Гранатометні комплекси, створені на базі сигнальних пістолетів Leu.P. зразків 1928 та 1934 рр.

Напередодні II-ої світової війни у Німеччині з метою підвищення вогневої міці піхотних підрозділів у ближньому бою було створено оригінальний гранатометний комплекс. Для цього було використано раніше прийняті на озброєння сигнальні пістолети Leu.P. зразків 1928 та 1934 рр.

Стандартні сигнальні пістолети Leu.P. доукомплектовувалися спеціальним приставним плечовим упором та знімним складним прицілом. Приціл був розрахований для стрільби на 100 та 200 метрів.

Новий багатофункціональний комплекс одержав найменування **«Kampfpistole»** (KmP) або «бойовий пістолет». Сам сигнальний пістолет, пристосований для стрільби осколковими та кумулятивними гранатами, будь-якій переробці не піддавався і, як і раніше, міг використовуватися для стрільби всіма типами 26-мм сигнальних, освітлювальних, димових та звукових патронів, які перебували на озброєнні німецької армії.

Довжина в бойовому положенні .....590 мм;
Маса KmP на базі Leu.P. зразку 1928 р. ...2560 г.;
Маса KmP на базі Leu.P. зразку 1934 р. ...1960 г.

До складу гранатометного комплексу входили наступні боєприпаси:

– 26-мм протипіхотна граната 326 LP;
– 26-мм протитанкова кумулятивна граната 326 H/LP;
– 26-мм протитанкова кумулятивна граната H 26 LP;
– 60-мм надкаліберна протипіхотна граната 361 LP з малим стержнем;
– 60-мм надкаліберна протипіхотна граната 361 LP зі стержнем нового зразка.

Точність стрільби з KmP не задовольняла вимогам військових. У зв'язку з цим було створено спеціальний 26-мм бойовий пістолет **«Kampfpistole Z»** (KmP.Z), який за сучасною класифікацією фактично є ручним гранатометом. Конструктивно KmP.Z відрізняється від сигнального пістолета Leu.P. зразка 1934 р. лише наявністю у стволі п'ятьох правонахильних нарізів, що істотно підвищило точність стрільби. Нарізна частина ствола займає 119 з 155 мм загальної довжини ствола. Калібр

ствола по дну нарізів 27,8 мм, по полях нарізів 26,7 мм. Для візуальної відмінності від Leu.P. зразка 1934 р. на казенній частині ствола KmP.Z ліворуч наносилося рельєфне зображення літери «Z» (Zug, нім. – наріз).

Маса KmP.Z 745 г. На лівому боці корпуса міг кріпитися новий градуйований приціл та спиртової рівень. Спочатку KmP.Z мав тільки один тип штатних боєприпасів – 26-мм протипіхотну осколкову гранату з готовими нарізами Sprengpatrone – Z (представлена на знімку). Крім того, спеціально для нього довелося розробляти димову гранату, сигнальні й освітлювальні патрони. У 1942 р. було прийнято на озброєння 61-мм протитанкову надкаліберну кумулятивну гранату 42 LP. Стержень гранати 42 LP також мав готові нарізи, але її можна було використовувати для стрільби як з KmP.Z, так і з KmP. У зв'язку з великою віддачею стрільба гранатами 42 LP дозволялася лише з приєднаним приставним прикладом.

Німецькі освітлювальні патрони:
зверху – 26-мм освітлювальний патрон зразка 1941 р. (Leuchtpatrone 41);
знизу – гільза і корпус освітлювальної частини освітлювального парашутного патрона до KmP.Z (Fallschirmleuchtpatrone-Z) з розкритими стабілізаторами.

«Kampfpistole Z» виготовлявся у 1941-42 роках фірмами “Walther” (код виробника - ac) и ERMA (код виробника - ayf). Всього було виготовлено 25 тисяч KmP.Z, після чого виробництво було припинено у зв'язку із їх високою собівартістю та неможливістю використання боєприпасів до KmP і 26-мм патронів до Leu.P.

З урахуванням досвіду бойового застосування KmP та KmP.Z було створено новий універсальний комплекс, названий **«Sturmpistole»** (штурмовий пістолет). Від зазначеного вище «Kampfpistole» він відрізнявся лише тим, що

до його комплекту входив вкладний нарізний ствол-лейнер Einstecklauf калібру 23 мм. При цьому сам сигнальний пістолет Leu.P, як і у комплекті KmP, будь-якій переробці не піддавався.

При знятому лейнері для стрільби з «Sturmpistole» можна було використовувати усі типи боєприпасів до KmP, а також освітлювальні, сигнальні, димові та звукові патрони до Leu.P. При встановленому лейнері стрільба здійснювалася гранатами з готовими нарізами. Як вказується в окремих джерелах [2], то були гранати Sprengpatrone – Z і 42 LP. Але якщо це так, ті зразки гранат мали бути модифікованими, тому що у каналі ствола KmP.Z п'ять нарізів, а у каналі ствола – лейнера Einstecklauf їх десять. До того ж, патрони до сигнального пістолета Leu.P. мають діаметр гільзи біля фланця 26,65 мм, в той час як діаметр гільзи гранати Sprengpatrone – Z 27,7 мм. Крім цього, потрібно було урахувати товщину стінок лейнера.

Масове виробництво вкладних стволів для доукомплектування наявних у військах Leu.P і KmP було розпочато в 1943 р. До кінця війни їх було виготовлено більш ніж 400 тисяч одиниць.

Особливості устрою стволів сигнального пістолета Leu.P (зліва) та «Kampfpistole Z» (справа).

Двоствольний сигнальний пістолет мод. L

Двоствольний сигнальний пістолет системи Eisfeld мод. L було розроблено у 1935 р. спеціально для ВПС Німеччини (Luftwaffe) фірмою J.G. Anschutz (JGA). Офіційне найменування зразка «Lauflose Fliegerpistole System Eisfeld model L (Luftwaffe)». Двоствольна система обумовлена особливостями подачі розпізнавальних сигналів у військовій авіації того часу.

Блок стволів та рамка виготовлені з алюмінієвого сплаву. Запирання стволів здійснюється клином, що керується важелем системи Дау. На лівому боці рамки розташований прапорець запобіжника. Пістолет має два спускових гачки. Перемикач положення спускових гачків і, відповідно, черговості стрільби розташований на задній скошеній поверхні рамки. Він дозволяє проводити стрільбу з кожного ствола по черзі й одночасно з обох стволів.

Калібр ..... 26,65 мм;
Довжина стволів ..... 165 мм;
Загальна довжина ..... 280 мм;
Маса пістолета ..... 1200 г.

Двоствольні сигнальні пістолети мод. L вироблялися в 1935-1945 роках чотирма фірмами.

Сигнальний пістолет мод. NVA

На базі двоствольного сигнального пістолета мод. L був розроблений сигнальний пістолет мод. NVA. Пістолет має німецькі випробувальні клейма, але вони відрізняються від маркувальних позначень сигнальних пістолетів довоєнного та воєнного часу. На правому боці рамки є маркувальне позначення «1001». Відомо, що подібні позначення «1001-01» мали пістолети «Вальтер» мод. ПП і ППК, які виготовлялися у повоєнні роки для армії та поліції Німецької демократичної республіки з наявних запасів комплектуючих, які залишилися на складах фірми “Walther”.

Ствол і рамку виготовлено з алюмінієвого сплаву. Запирання ствола здійснюється клином, що входить у виріз на задньому зрізі нижнього припливу ствола. Керування замикаючим клином здійснюється важелем системи Дау. На рамці ліворуч є прапорець запобіжника. На рамці та казенній частині ствола ліворуч розташовані маркувальні позначення – заводський номер, зазначення калібру, випробувальні клейма. Щічки рукоятки дерев'яні.

Калібр .....26,5 мм;
Довжина ствола.....166 мм;
Загальна довжина .....274 мм;
Маса пістолета .....790 г.

Двоствольний сигнальний пістолет мод. SLD

Двоствольний сигнальний пістолет мод. SLD було розроблено у 1935 р. фірмою «Carl Walther Waffenfabric GmbH» спеціально для ВМФ Німеччини. Офіційне найменування зразка «Dopellaufige Signal- und Leuchtpistole (SLD)».

У зв'язку з використанням у несприятливому морському середовищі пістолет виготовлявся фірмою «Walther» з нержавіючої сталі. Пістолет має важіль запирання системи Дау. На лівому боці рамки розташований прапорець запобіжника. Прапорець перемикача черговості стрільби розташований на рамці зверху (у зразка на верхньому фото він втрачений). Він дозволяє проводити стрільбу з кожного ствола по черзі й одночасно з обох стволів. Пістолет має дерев'яні цівку та щічки рукоятки.

Калібр .....26,65 мм;
Довжина стволів.....230 мм;
Загальна довжина.....340 мм;
Маса пістолета .....2650 г.

Усього в 1936-45 р. фірмою «Walther» було виготовлено не менше 4 тисяч сигнальних пістолетів мод. SLD. Крім того, модель SLD вироблялася фірмою «Werkzeug- und Metallwarenfabriken GmbH» зі стволами та рамкою з алюмінієвого сплаву.

Сигнальний пістолет мод. SLE

На базі двоствольного сигнального пістолета мод. SLD фірма «Walther» розробила та виготовляла одноствольний сигнальний пістолет мод. SLE. Офіційне найменування зразка «Signal- und Leuchtpistole Einlaufige (SLE)».

Модель SLE також виготовлялася з нержавіючої сталі. Пістолет має важіль запирання системи Дау. На лівому боці розташований прапорець запобіжника. Пістолет має дерев'яні цівку та щічки рукоятки.

Калібр .....26,65 мм;
Довжина ствола.....230 мм;
Загальна довжина.....340 мм.

Загалом до кінця 1944 р. фірмою «Walther» було виготовлено не менше 3100 шт. сигнальних пістолетів мод. SLE.

Сигнальний пістолет мод. LP-42

Модель LP-42 є останнім зразком сигнального пістолета, прийнятого на озброєння у Німеччині до 1945 р. Прийнятий на озброєння Вермахту в 1942 році він є результатом ще довоєнної розробки фірми «Moritz und Gerstenberger EM-GE». Пістолет розрахований на максимально спрощену та дешеву технологію виробництва. Рамка пістолета виготовлена з листового металу із використанням штампування та зварювання. Розбирання пістолета взагалі не передбачене. Кнопка защіпки ствола розташована на рамці ліворуч позад спускового гачка. На щитку рамки зверху є покажчик наявності патрона в патроннику. Щічки рукоятки бакелітові.

Калібр .....26,65 мм;
Довжина ствола.....155 мм;
Загальна довжина.....220 мм;
Маса пістолета .....1130 г.

Сигнальний пістолет LP-42 вироблявся концерном HASAG і фірмою «C. & W. Mainel-Schloter». Маркувальні позначення (код виготовлювача та заводський номер) наносилися на лівому боці рамки.

Зразок маркування концерну HASAG.

Зразок маркування фірми «C. & W. Mainel-Schloter».

У теперішній час в Німеччині виробляється і продається на цивільному ринку сигнальний пістолет, який є модернізованим варіантом LP-42.

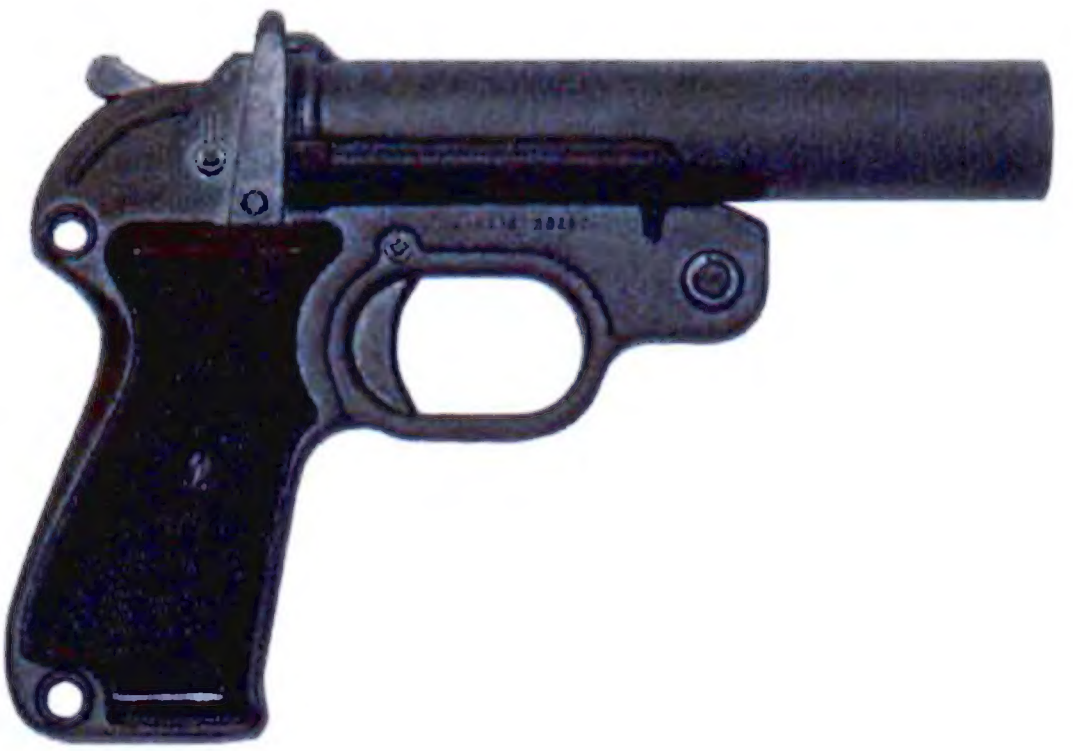

Список використаної та рекомендованої літератури

1. *Монетчиков С.Б.* Противостояние: системы стрелкового вооружения Советской Армии и Вермахта // Оружие. – 2000. – № 4. – 13-33.

2. *Монетчиков С.Б.* Пехотное оружие третьего рейха. Пистолеты // Оружие. – 2000. – № 10. – с. 51-62.

3. *Нацваладзе Ю.А.* Пиротехнические средства ближнего действия немецко-фашистской армии 1939-1945 гг. / Сборник исследований и материалов ВИМАИВ и ВС. – Ленинград, 1991. – с. 159-178.

4. *Суханов И., Будаева Л.* Взлетает красная ракета : Сигнальные пиротехнические средства отечественного флота XVIII-XX вв. Часть 2 // Калашников: оружие, боеприпасы, снаряжение, охота, спорт. – 2000. – № 2. – с. 8-13.

5. *Суханов И., Федоров Б.* Взлетает красная ракета : Сигнальные пиротехнические средства отечественного флота XVIII-XX вв. Часть 3 // Калашников: оружие, боеприпасы, снаряжение, охота, спорт. – 2002. – № 2. – с. 28-34.

6. *Шунков А.В.* Оружие пехоты 1939-1945. – Минск: Харвест, 1999.

ЕКСПЕРТНА СЛУЖБА МВС УКРАЇНИ

26-мм сигнальні пістолети

Довідник для судових експертів

Літературний редактор Ю.А.Сахно
Комп'ютерна верстка С.Г. Микитенко

Друк здійснено
відділом науково-методичного забезпечення
ДНДЕКЦ МВС України

Вул. Велика Окружна 4, м. Київ, 03170
ДНДЕКЦ МВС України
тел: 273-53-66
e-mail: dndekc@mvs.gov.ua http://dndekc.centrmia.gov.ua